

Четверта річниця російської агресії. Настав час українізувати Європу
Українці виходили на революції, щоб європеїзувати свою країну.
Але тепер настав час українізувати Європу

Андрій Любка

Місяць тому я поставив на паузу свою роботу письменника і волонтера й добровільно вступив до лав української армії. Коли рушав на службу, дехто з моїх знайомих прощався зі мною так, ніби я вже загинув.

А мій розрахунок був протилежним: якщо хочеш вижити, оборонити свою родину, дім і країну, то маєш бути максимально навчений і готовий себе захистити. А на нашому континенті немає для цього кращої школи, ніж Збройні Сили України.

Тож одягнувши військову форму, я наче вдягнув захисний панцир і підвищив свої шанси вижити на фоні цивільних навколо. Це відчуття сповнило мене впевненістю та оптимізмом.

Прочитавши це, ви, либонь, покрутили пальцем біля скроні, але я не один такий. Якби в Бога було почуття гумору, то він би нестримно розсміявся, довідавшись, що серед усіх європейських народів у наш час найбільшими оптимістами є українці. Згідно з результатами загальноєвропейського соціологічного опитування, проведеного наприкінці минулого року [Європейською радою з міжнародних відносин](#), 41% українців оптимістичні щодо майбутнього світу, а серед італійців таких лише 7, французів 8, а данців – 12%.

Логічно було б припустити, що українці – наївні й дурні, бо в сучасному світі не так багато приводів для оптимізму. Але насправді пояснення цьому драматичніше: на четвертий рік повномасштабної війни люди настільки виснажені, що здається, ніби гірше бути вже не може. А якщо гірше бути не може, значить попереду – кращі часи. Зрештою, оптимізм, віра, надія – це чи не останнє джерело стійкості, на яке жодна темна душа не може накласти здириницькі мита.

Є серед нас оптимісти математичні, які вірять, що буде краще, бо якщо довго триває погана смуга, то колись має початися й добра. Є оптимісти аналітичні, які під свою надію підбирають неспростовну аргументацію – мовляв, Росія слабне і економічно занепадає, а наші партнери прокинулися й інвестуватимуть в оборону. Є оптимісти фаталістичні, які чекають «чорного лебедя» у вигляді якогось світового катаклізму, раптової смерті диктатора чи іншого неймовірного дива на кшталт воскресіння ООН.

Пригадую, як кілька років тому мені довелося місяць прожити в Словенії – райській країні на березі Адріатичного моря. Усі, з ким я зустрічався, страшенно нарікали на свою країну і за все перепрошували. Лише згодом я дізнався, що у балканському фольклорі словенців вважають найбільш депресивними і вічно невдоволеними.

Тоді й спав мені на думку жарт, який з бігом років уже не виглядає таким смішним. Я запропонував відкрити в Україні місячні курси патріотизму для інших країн: приїдьте до нас, поживіть у наших умовах і вам уже не здаватиметься, що вдома аж так погано. У Словенію гарантовано повернетесь патріотами своєї країни!

І ось цей майже анекдот сьогодні підтверджують результати соціологічних досліджень: якщо європейцям потрібно більше віри в себе і в завтрашній день, то треба дивитися на Україну. Нині наша країна – не тільки розкрита рана, а й джерело сили, приклад того, що в сучасному цинічному й турбулентному світі не обов'язково поступатися власними принципами, щоб вижити.

Тому 24 лютого 2026 року – це не тільки четверта річниця початку великого російського воєнного злочину, а й красномовне підтвердження, що неандертальський закон сильного так і не зміг перемогти. Починається п'ятий рік повномасштабної агресії, а скажений ведмідь навіть не зміг досягнути своїх початкових цілей – повної окупації Донбасу, не кажучи вже про знищення всієї України.

У темний час для Європи, наляканої Росією і зрадженої Америкою, Україна стала своєрідним маяком і прикладом того, що навіть у страшний шторм можна не збитися з власного курсу і боротися за виживання. Повторюся, бо це важливо: не боротися за виживання ціною зради свого курсу, а боротися за виживання і чітко тримати ціннісний орієнтир. Якщо Україна змогла, то чому не зможе Європа?

У цьому світлі не так уже й скандально звучать слова голови Мюнхенської конференції з безпеки Вольфганга Ішінгера, який в інтерв'ю виданню [Tagesspiegel](#) заявив, що «поки Україна воює, небезпека для Європи невелика». Його слова можна трактувати цинічно: мовляв, Європа не зацікавлена в мирі для України. Але значно цікавіше розглянути цю заяву в руслі *realpolitik*: Ішінгер фактично заявив, що опір України нині є основою європейської безпеки. Ще раз: не НАТО, а Україна стала основою безпеки ЄС у 2026 році.

Ось у такий химерний спосіб і відбувається реальна євроінтеграція України. Документи ще не підписані, але на практиці ми інтегровані в Європейський Союз на дуже багатьох рівнях. І якщо ЄС хоче вижити й зміцнитися як геополітичний гравець – то мусить інтегрувати Україну. Точніше кажучи, взаємно інтегруватися з Україною.

Бо давно минув той час, коли відносини між ЄС та Україною виглядали як взаємодія вчителя й учня. За роки випробувань і війни Україна отримала неоціненний досвід стійкості, на полі бою вивчила реальні уроки виживання і в найнесприятливіший момент зробила технологічний стрибок, творчо застосувавши інновації в оборонній промисловості. Сьогодні нам також є чим ділитися з партнерами.

Про все це я міг тільки мріяти, коли 22 роки тому вийшов на свій перший політичний мітинг під час Помаранчевої революції 2004 року. Тоді мені, наївному першокурснику університету, здавалося, що вступ України до ЄС миттєво вирішить всі наші проблеми. А сам розвиток полягає в тому, щоб мовчки й безапеляційно приймати всі брюссельські норми та практики, бо ж чим ми, бідні й відсталі родичі, можемо бути корисними?

З того часу минуло два десятиліття, Революція Гідності, гібридна війна 2014 року, а потім і повномасштабне вторгнення 2022 року. Це були роки наполегливої праці і впертого руху до Європи, це був шлях, який ми сприймали як історичну й культурну дорогу додому. Ці 22 роки – це все моє свідоме життя, в якому завжди найголовнішою була поколіннева мрія зробити Україну європейською.

І ось ми впритул наблизилися до втілення цієї мрії, бо Україна сьогодні в центрі європейського життя, доля нашої країни визначає майбутнє континенту. Іронічно зауважу, що в цьому випадку українська приказка «не сміши Бога – не будуй планів» виправдала себе на всі сто відсотків.

Бо ми так довго мріяли про європеїзацію України, що врешті бачимо, як настав час українізувати Європу. Українізувати – в сенсі вчити стійкості, відданості принципам і, як би це фантастично не звучало, оптимізму.

Тож четверта річниця злочинного російського вторгнення – це чудова нагода сказати, що пишаюся тим, що я українець. І додати: Європі неймовірно пощастило, що в неї є Україна.